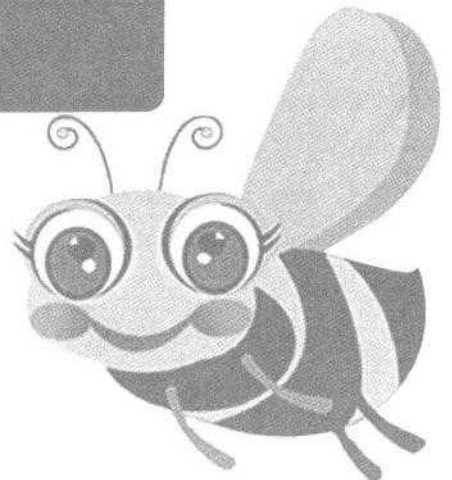

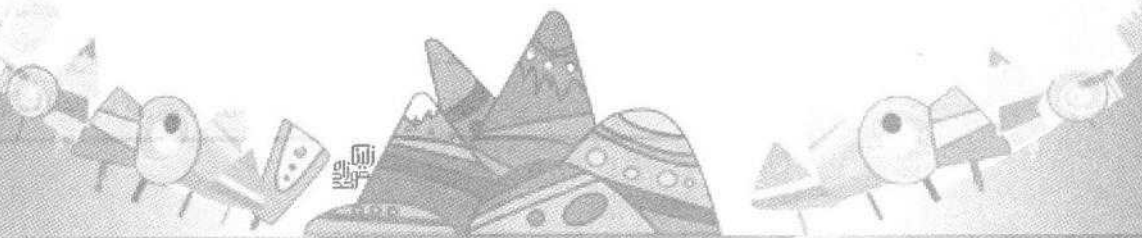
به نام خدا

ریاضی پنجم دبستان
کتاب کار و تمرین

زهرا شریف پور

مجموعه کتاب‌های کمک آموزشی سیاهرود

سرشناسه : شریف پور، زهرا، ۱۳۴۲ -
 عنوان و نام پدیدآور: کتاب کار و تمرین ریاضی پنجم دبستان /مolf زهرا شریف پور
 مشخصات نشر: تهران: انتشارات سیاهرود، ۱۳۹۳.
 مشخصات ظاهری: ۱۱۲ ص؛ ۲۲ × ۲۹ س.م.
 شابک: ۰۹-۰۷۶۱۷-۶۰۰-۹۷۸-۱۰۰۰ تومان
 وضعیت فهرست نویسی: فیبای مختصر
 یادداشت: این مدرک در آدرس <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است.
 شماره کتابشناسی ملی: ۳۶۱۷۲۹۹

مجموعه کتاب های کمک آموزشی سیاهرود
 ریاضی پنجم دبستان - کتاب کار و تمرین

ناشر : انتشارات سیاهرود.
 ناظر علمی مجموعه ریاضی زهرا شریف پور.
 مؤلف : زهرا شریف پور.
 تیراژ : چاپ اول ۳۰۰۰ نسخه.
 تاریخ نشر : پاییز ۱۳۹۳.
 مدیر اجرایی : رحمان تقوی ساروکلایی.
 صفحه آرای و گرافیک: زلیخا موحذاده.
 طراح جلد: زهرا باقرنژاد.
 لیتوگرافی و چاپ : دیرین نگار.
 قطع : رحلی، ۱۱۲ صفحه.
 آدرس دفتر مرکزی و فروش : تهران/ میدان انقلاب/ ابتدای کارگر جنوبی/ کوچه ی رشتچی/
 پلاک ۷/ واحد ۸
 ارتباط با ما : ۶۶۹۰۶۷۸۶ / ۶۶۹۰۶۷۴۹
siahroudpub.ir
siahroud@gmail.com
 قیمت : ۱۱۰۰۰ تومان.

کلیه ی حقوق این اثر (چاپ و اقتباس) برای انتشارات سیاهرود است و هیچ شخص حقیقی و حقوقی
 حق چاپ و انتشار و یا کپی بخش هایی از این کتاب را به هر صورت ندارد.

مزیت باسوادان بر بی‌سوادان همانند برتری زندگان بر مردگان است. (ارسطو)

از زمان پیدایش نظام آموزشی در ایران، از مکتب‌خانه گرفته تا کلاس‌های درس جدید، همواره یک چیز هدف کار بود: تربیت. و البته نمی‌توان از آگاهی گذشت؛ و این، چیزی است که انسان پیوسته در پی آن بوده و خصلتی است که او را از سایر موجودات جدا می‌سازد. این خصلت نتیجه‌ی چیزی نیست جز مغز انسان که قدرتی افسانه‌ای به او می‌دهد و توان پردازش ریزترین تا بزرگ‌ترین مسائل را برای او ممکن می‌سازد. مغز با تمام توانایی‌هایش است که انسان را انسان ساخته و او را در درازنای تاریخ به اینجایی که هست رسانده و نظام‌هایی را ترتیب داده تا انسان از رهگذر آن به تکاملی برسد که تا به حال رسیده. چنین انسانی با این موهبت الهی، همیشه در صدد دسته‌بندی امور و نظم‌بخشی پیرامون خود بوده و هست. این شد که روز و شب را، خوراک را، پوشاک را، رفتار را، کردار را، اخلاق و سایر امور را دسته‌بندی کرد و نظام بخشید؛ از جمله آموزش را. چرا؟ چون دنیایی که انسان با آن روبه‌رو بوده و هست مدام در حال تبدیل و تبدل است؛ پس چرا او در فکر یافتن راهی برای رویارویی با این تغییر و بهره‌برداری بهینه از آن نباشد! باری، با این اوصاف می‌توانیم تغییر را هم از ضروریات انسان بدانیم؛ و به یقین هماهنگی و سازگاری با این تغییر را هم. و در این میان نظام‌های وابسته به این انسان دائماً در حال تغییر هم روبه تغییر نهاد تا بتواند نیازهای جدید او را پوشش دهد. از جمله‌ی این نظام‌ها، نظام آموزش است که چهره‌ها عوض کرد و به ضرورت دوره‌ها و متناسب با انسان‌ها و فرهنگ آن‌ها دگرگون شد؛ که اگر نشود بی‌تردید از تأثیر می‌افتد. و قرعه‌ی این فال به نام چیست که تغییر را بیاموزد و بیاموزاند؟ جز معلم.

به همت کارساز بنده‌نواز و تلاش گروه مؤلفان، اولین مجموعه از کتاب‌های کمک آموزشی «سیاهرود» در دو بخش کتاب کار (فارسی، ریاضی و علوم) و کتاب آزمون ریاضی افتخار نشر یافت و به زیور طبع آراسته شد. کوشش ما این بود تا همگام با نیازهای جدید آموزشی و همراستا با تغییرات جدید کتاب‌های درسی، مجموعه‌ای در دسترس دانش‌آموزان آینده‌ساز ایران مرزو بوم قرار گیرد که بتواند فارغ از قیل و قال مدرسه، اندیشه‌ی خلاق را در آن‌ها به تحرک وادارد و به آن‌ها اجازه دهد قوه‌ی ادراک را تقویت کنند؛ و البته همیار آموزگاران شریف هم باشد.

بر این اساس از چندی پیش و با دعوت از معلمان زبده و کاردان، کتاب‌ها رصد شد و ساختاری تدوین گردید تا از رهگذر آن بتوان متناسب با توانایی دانش‌آموزان، کتاب‌هایی برای پوشش هر چهار سطح آموزشی تألیف شود. از این رو، در تمام کتاب‌ها می‌توانید فعالیت‌ها، تمرین‌ها و پرسش‌هایی برای سطوح مختلف بیابید و دغدغه‌ی ناده گرفتن گروهی از دانش‌آموزان را از سر برهانید. باری، هر که باشیم، انسانیم و لاجرم متفاوت. هر که باشیم انسانیم و کنجکاو؛ و در تکاپوی دانستن. و این همان چیزی است که ما را بر آن می‌دارد تا در سیل انبوهی از کتاب‌های موجود متاعی ارائه کنیم که متفاوت باشد و محرک. نو باشد اما اصیل. امید که محقق شده باشد. هدف ما این نیست که در همین نقطه متوقف بمانیم. گروه مؤلفین، مجموعه‌ای از کتاب‌ها با محوریت مطالعه‌ی آزاد و تفکر خلاق را نیز در دست تألیف و ترجمه دارد که به امید حق، عن‌قرب در اختیار شما خواهد بود. و در پایان شکرانه‌ی این نعمت را به درگاه خدای به جای می‌آوریم و از او در ادامه‌ی راه مدد می‌جوییم که:

که دراز است ره مقصد و من نوسفرم

همتم بدرقه‌ی راه کن ای طایر قدس

به امید روزگاری بهروز

محسن نوبخت

مدیر انتشارات سیاهرود

تابستان ۱۳۹۳

به نام حق که رحمان و رحیم است/خریدار دل و عقل و سلیم است

با پیشرفت سریع علم و تکنولوژی در سراسر جهان، نظام آموزش و پرورش هم دچار تغییر و چالش‌هایی شده‌است. به همین دلیل سرمداران تعلیم و تربیت برآنند تا بستری مناسب برای رشد و شکوفایی استعدادهای کسانی را فراهم سازند که امروز پشت میزهای کلاس درس نشسته‌اند و در فردایی نه چندان دور آینده‌سازان کشورشان خواهند بود.

در کشور عزیز ما ایران نیز با استقرار ۳-۶ تغییرات اساسی و قابل مشاهده‌ای در صحنه‌ی آموزش و پرورش رخ داده‌است. محتوای کتاب‌های درسی با توجه به نیازهای دانش‌آموزان، توسط متخصصان و کارشناسان آموزشی در حال برنامه‌ریزی و تغییر است. در این تغییر «یادگیری، تدریس، ارزشیابی و بازنگری» در برنامه‌های درسی کاملاً متحول شده‌است و همه‌جا دانش‌آموز به‌عنوان محور و کانون کسب مهارت‌های پایه، تفکر عملکردهی و خودیادگیری قرار گرفته‌است و نظام آموزشی با کارشناسان‌اش بستری پویا و خودشکوف را برای او به ارمغان آورده‌است.

ما جمعی از معلمین و علاقه‌مندان مشتاق در امر آموزش به دعوت انتشارات «سیاه‌رود» برآن شدیم تا با استفاده از تجارب و آموخته‌های خود و متناسب با رویکردهای کیفی-کمی به تألیف مجموعه کتب کمک آموزشی در دوره‌ی ابتدایی پردازیم و از این جهت با افق روشن تغییرات مثبت پرورش آینده‌سازان میهن عزیزمان همگام باشیم. انتشارات سیاه‌رود هم در همراهی با رویکرد جدید در زمینه‌ی کتب کمک آموزشی پس از بررسی و نیازسنجی در سطح مدارس شهر تهران و شهرستان‌های استان تهران و با استفاده از نظرات آموزگاران و حتی والدین در مناطق مختلف آموزش و پرورش طرح چنین کاری را پی ریخت.

ما مدعی تفاوت هستیم؛ هم توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان و هم ارائه‌ی کتابی متفاوت. نمود این رویکرد، در کتاب‌های کار و تمرین و آزمون ریاضی در دو سطح آسان و مشکل قابل مشاهده‌است. بدین ترتیب دانش‌آموزان متوسط کلاس نیز دچار دل‌سردی نخواهند شد و به صورت تدریجی به تثبیت یادگیری خود خواهند پرداخت. از طرفی، دانش‌آموزان ساعی و پرتلاش نیز خسته و دل‌زده نخواهند شد زیرا در این کتاب‌ها برای آن‌ها نیز مطالبی متناسب با توانایی‌های‌شان در نظر گرفته شده‌است. گروه مؤلفین ریاضی اقدام به تدوین دو کتاب کمک آموزشی کرده‌اند: کتاب کار و تمرین، و کتاب آزمون.

کتاب کار و تمرین ریاضی

این کتاب با ساختار ذیل ارائه شده‌است:

- ۱- تم درس: در واقع عنوان و موضوع درس است.
 - ۲- آنچه می‌خواهیم بدانیم: در این قسمت با چند عبارت کوتاه، به معرفی مفاهیم و مطالبی که قصد داریم در این فصل بیاموزیم خواهیم پرداخت.
 - ۳- درس‌نامه‌ها: درس‌نامه، توضیح مختصری در رابطه با روش تدریس موضوع درس همراه با ذکر نکات کلیدی و حل چند نمونه تمرین می‌باشد.
 - ۴- دست‌ورزی و فعالیت عملی: که دانش‌آموزان را وادار می‌دارد ارتباط موضوع درس را با زندگی روزمره‌ی خود بیابند و با درگیر کردن آن‌ها با انجام یک سری فعالیت‌های پژوهشی، مشاهده‌ای و اکتشافی مفاهیم را بهتر درک کند و بتواند آن‌ها را در موارد مختلف به کار گیرند.
 - ۵- تمرین نوع ۱ و ۲: این نوع تمرین‌ها در دو سطح مختلف برای دو گروه از دانش‌آموزان طراحی شد. دانش‌آموز با یادگیری و حل این تمرینات و با مجوز آموزگار قابلیت ارتقاء از سطح ۱ به ۲ را خواهد داشت.
- بیشتر بدانیم: ارائه‌ی مطالب خواندنی و جذاب در زمینه‌ی ریاضی و همچنین ارائه‌ی فرمول‌ها و نکات کلیشه‌ای در دوره‌ی دوم ابتدایی.

کتاب آزمون

شامل:

- ۱- آزمونک‌های هر درس با حدود ۵ سؤال در دو سطح ۱ و ۲ جهت سنجش آموخته‌های دانش‌آموزان و به‌عنوان ابزاری برای ارزشیابی توسط معلم؛
- ۲- آزمون‌های ماهانه و میان‌ترم در دو سطح ۱ و ۲؛
- ۳- آزمون‌های پایان نوبت اول و دوم؛
- ۴- آزمون‌های چهارگزینه‌ای در سطح عالی جهت دانش‌آموزان علاقمند و پرتلاش.

بی‌شک ما مدعی این نیستیم که کتاب حاضر بی‌نقص و عاری از خطاست اما می‌توانیم بگوییم که تلاش خود را برای رسیدن به این منظور به کار گرفته‌ایم. بنابراین، به گرمی و لطف منتظر دیدگاه‌های کارشناسی دوستان، همراهان، معلمان عزیز، اولیای گرامی و نیز دانش‌آموزان خوب‌مان هستیم.

در پایان و طبق رسم مألوف، فرض می‌دانیم از آقای دکتر نوبخت مدیرمسئول و آقای تقوی مدیر اجرایی نشر سیاه‌رود و سایر دوستان که ما را در نگارش و تألیف این مجموعه همراهی کردند کمال تشکر را ابراز داریم؛ که بی‌شک زحمات زیادی را در راستای ارائه‌ی کتابی متناسب با دیدگاه‌های آموزشی ایران اسلامی متقبل شده‌اند. مجموعه‌ی حاضر مشقی است در محضر اساتید؛ حال تا چه قبول افتد و چه در نظر آید.

امید می‌رود در آینده بتوانیم راهگشای آموزش نوگلان وطن عزیزمان باشیم.

با ما در ارتباط باشید

گروه مولفان

تابستان ۱۳۹۳

siahroudpub.ir

siahroud@

gmail.com

۸	درس اول: عددنویسی و عدد خوانی
۱۱	درس دوم: کسر متعارفی
۱۴	درس سوم: انواع کسرها و مقایسه‌ی آنها
۱۸	درس چهارم: جمع و تفریق کسرها
۲۱	درس پنجم: عدد مخلوط
۲۴	درس ششم: تبدیل کسر بزرگ‌تر از واحد به عدد مخلوط و بر عکس
۲۶	درس هفتم: بخش پذیری
۳۰	درس هشتم: مفاهیم مربوط به کسر
۳۵	درس نهم: جمع و تفریق و مقایسه‌ی عددهای مخلوط
۳۹	درس دهم: واحدهای اندازه‌گیری
۴۳	درس یازدهم: نسبت و تناسب
۴۸	درس دوازدهم: اعداد مرکب
۵۲	درس سیزدهم: ضرب تقریبی (تخمین)
۵۴	درس چهاردهم: مساحت لوزی و ذوزنقه
۵۷	درس پانزدهم: درصد
۶۰	درس شانزدهم: تقارن
۶۳	درس هفدهم: عددهای اعشاری
۶۷	درس هجدهم: ضرب کسرها
۷۰	درس نوزدهم: واحدهای اندازه‌گیری
۷۴	درس بیستم: ضرب ذهنی و رسم مثلث

۷۶	درس بیست و یکم: حجم‌های هندسی سه‌بعدی منظم
۷۹	درس بیست و دوم: زاویه
۸۲	درس بیست و سوم: رسم مثلث
۸۴	درس بیست و چهارم: گرم و کیلوگرم
۸۷	درس بیست و پنجم: محیط دایره
۹۱	درس بیست و ششم: تقسیم کسر متعارفی
۹۵	درس بیست و هفتم: گنجایش
۹۸	درس بیست و هشتم: نیم‌ساز زاویه
۱۰۱	درس بیست و نهم: مساحت دایره
۱۰۳	درس سی: میانگین و رسم نمودار
۱۰۶	ضمیمه: قوانین و فرمول‌ها